

NEPŘEDSTAVITELNĚ KRÁSNÝ RÁJ

Kázání ze soboty 12. listopadu 2011 – Radomír Jonczy

(Zj 21,1-4)

Sestry a bratři. Dnešní sobotou končí celosvětový modlitební týden Církve adventistů sedmého dne. Přednášky, které nás inspirovaly ke společným modlitbám, dnes vrcholí pohledem na novou zem.

I. Jan viděl věci nepopsatelné

Dovedete si přátelé představit, jak to na Bohem obnovené zemi bude jednou vypadat? Možná řeknete, vždyť to je přece jasné. Přečti si knihu Zjevení. Tam to všechno je ☺. Jan to přece na vlastní oči viděl. A na toho je spoleh. Byl to přece jeden z Dvanácti a ještě na to měl papír. Byl přece teolog, jak se patří.

Ano, Jan novou zem a nové nebe doopravdy viděl. To co však viděl bylo pro něj tak nepředstavitelně krásné, že pro to v kategoriích lidského myšlení nenašel adekvátní vyjádření. Z tohoto důvodu si pomohl slovníkem tzv. apokalyptické literatury, který v té době znali a běžně používali jak židé tak i křesťané. Proto se to v jeho popisu nové země jen hemží obrazy, symboly a metaforami.

II. Jan mluvil v symbolickou řeč

Zdůrazníme li, že je kniha Zjevení knihou apokalyptickou, tedy symbolickou, začnou se někteří křesťané durdit. Mají totiž dojem, že se tím podrývá autorita a věrohodnost této knihy. Ale mají smůlu. Nikdo z nás přece nevěří, že Ježíš je doslova a do písmene Beránek a ke všemu ještě Beránek se sedmi očima. Přitom jej Zjevení tak líčí. Nikdo z nás nevěří, že by představitel proti božské mocnosti, zde symbolizovaný šelmou, byl doopravdickou zrůdou ze sedmi korunovanými hlavami, s tělem levharta, tlapami medvěda a lví tlamou. Zjevení jej však přesně tak líčí.

Knihy Zjevení je knihou symbolů, proto nemůžeme dle vlastní libovůle určovat, co zde symbol je a co symbol není. A hodnota té knihy tím není v žádném případě oslabena. Obrazné vyjádření může o realitě prozradit víc, než ryze popisný slovník. Symbolická řeč však musí být vykládána.

III. Symboly musí být vykládány

Zjevení Janovo je pečlivě psané a důkladně promyšlené literární dílo, které bychom měli zkoumat, pomocí správných literárních nástrojů. Zjevení je nutno číst jako poezii, ne jako teologická kompendia psaná prózou. Bohatá symbolika a obraznost vyžaduje dobrou znalost symbolů Starého zákona i symbolů staroorientálního bájesloví.

Možná bychom rádi, aby Duch svatý vše zjevil jen tak bez větší námahy. Proto nám kniha Zjevení dělení potíže. Někteří se jí raději zříkáme s konstatováním, že jde o tajemství, na které je lidský rozum stejně nestačí; jiní si zase její četbu usnadňujeme tím, že ji proměňujeme ve stupidní učebnici dějepisu, v jízdní řád posledních světových událostí, nebo v kýčovitý obraz nové země, do kterého si promítáme své vlastní, nezrealizované pozemské sny a představy. Zjevení je však o něčem jiném...

IV. Symbolické obrazy Zjevení

Pojďme si to ukázat na textu, který zde zazněl úvodem naší bohoslužby. Přečtu ještě jednou: „A viděl jsem nové nebe a novou zemi, neboť první nebe a první země pominuly a moře již vůbec nebylo. A viděl jsem od Boha z nebe sestupovat svaté město, nový Jeruzalém, krásný jako nevěsta ozdobená pro svého ženicha. A slyšel jsem veliký hlas od trůnu: „Hle, příbytek Boží uprostřed lidí, Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid; a on sám, jejich Bůh bude s nimi a stře jim každou slzu z očí. A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude, neboť co bylo, pominulo.“ (Zj 21,1-4)

a) Obraz nového nebe a nové země

Prvním obrazem použitým v tomto textu je obraz „*nového nebe a nové země*“. Tento obraz si autor propůjčil ze starozákonní knihy proroka Izajáše. Tu v době sepsání knihy Zjevení znali mnozí čtenáři takřka z paměti. To prorok Izajáš už dávno před Janem napsal: „*Hle stvořím nová nebesa a novou zemi. Věci minulé už nebudou připomínány, nevstoupí na mysl.*“ (Iz 65,17)

Tímto konstatováním se Izajáš snažil pozvednout hlavu obyvatelům Jeruzaléma, kteří byli nepřátelským vojskem odvečeni do Babylonského zajetí. Slibuje jim, že pro ně Hospodin stvoří nové nebe a novou zemi. Má při tom na mysli změnu v rámci pozemských dějin. Dokladem toho je dvacátý též kapitoly: „*Nikdy už nebude dítě, které by zemřelo v několika dnech, ani stařec, který by se nedožil plnosti věku, protože bude mladíkem, kdo zemře ve stu letech.*“

Autor knihy Zjevení na Izajášův obraz nové země navazuje a své čtenáře upozorňuje na to, že, realita nové země a nového nebe, po které toužil už starý Izrael, bude uskutečnitelná teprve mimo rámec lidských dějin.

Zdůrazňuje přitom, že tam *moře již vůbec nebylo*... Chápat tento obraz doslovně opět může být zavádějící. Ti z nás, kteří rádi tráví dovolenou u moře, by z toho mohli být celí nesví. Janovi současníci však tomuto obrazu rozuměli. Moře je totiž děsilo. Vnímali jej jako sídlo démonských sil. Píše li Jan, že tam již moře neviděl, chce tím, říct, že na nové zemi už neviděl nic, co by lidské pokolení mohlo jakkoli ohrožovat.

b) Obraz nového Jeruzaléma a Božího trůnu

Od symbolického popisu nového nebe a nové země bez moře přechází autor knihy Zjevení k dalšímu obrazu, obrazu nového Jeruzaléma.

V době, kdy bylo sepsáno Zjevení Janovo, ležel Jeruzalém v troskách. Roku 70 byl zničen Římany. Nebylo ani pomyslení na to, že by Židům římská okupace toto město někdy umožnila znovu vybudovat. Zarmouceným židům i křesťanům z řad Židů přichází sdělit úžasnou myšlenku. O pozemský Jeruzalém už tady přece přátelé vůbec nejde. Jde o Jeruzalém sestupující z nebe, tedy o Boží království.

V textu se dále mluví o Božím trůnu. Samozřejmě, že i zde jde o symbolickou řeč. Bůh je přece duch a duch nemá maso a kosti, které by potřebovaly nějaký trůn. Trůn je zde obrazem jeho vlády.

c) Obraz Božího chrámu

A Jan přichází s dalším obrazem, další revoluční myšlenkou: „*Hle příbytek Boží uprostřed lidí, Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid; on sám jejich Bůh bude s nimi.*“ I těmito slovy chce Jan svým čtenářům něco důležitého sdělit. Říká, že v novém Jeruzalémě, tedy v Božím království, už neviděl chrám.

Dávný chrám byl místem, kam lidé chodili, aby se setkali s Bohem. Setkávali se s ním prostřednictvím náboženských úkonů zprostředkovaných kněžími. Jan však upozorňuje, že z nebe sestupuje nový Jeruzalém, který je místem bezprostřední Boží přítomnosti. Potřeba zprostředkovávání skončila. Bůh sám je zde chrámem.

Ve čtvrtek v noci jsem na ČT2 sledoval dokument natočený s hercem Bořivojem Navrátilem, který nedávno zemřel. Na to otázku po své víře v Boha smutně odpověděl, že s ní nemá problém, že má jen problém s těmi, kteří mu ji chtějí zprostředkovávat. Chtělo se mi v tu chvíli, vykřiknout, že prostředníci Božího království jsou jen nutné zlo, které má omezené trvání.

S Bohem budeme na nové zemi komunikovat tváří v tvář, bez prostředníků. Není důležité vědět, co všechno tam bude, důležité je, že tam bude On.

d) Už žádné slzy

Jasně se z knihy Zjevení dozvídáme, co tam už nebude. Nebudou tam slzy, smrt, žal, nářek, ani bolest. Toto sdělení považuje Jan za důležité. To ostatní není důležité, protože to pro nás je nepředstavitelné, nepředstavitelně krásné. Řečeno slovy apoštola Pavla: *Co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo, to připravil Bůh těm, kteří ho milují.* (1 Kor 2,9).

Jsem adventista, přátelé! Vyhlížím novou zemi a nové nebe s přicházejícím Božím královstvím a Boží vládou, která udělá tečku za mořem všeho zlého, za mořem lidských problémů a starostí. Děkuji Bohu za knihu Zjevení a ovlivněn poselstvím této knihy volám spolu s Janem: „Přijď již brzy, Pane Ježíši. Amen.“